



CONSILIUL PENTRU PREVENIREA ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII ȘI ASIGURAREA EGALITĂȚII

СОВЕТ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ И ЛИКВИДАЦИИ ДИСКРИМИНАЦИИ И ОБЕСПЕЧЕНИЮ РАВЕНСТВА
COUNCIL ON THE PREVENTION AND ELIMINATION OF DISCRIMINATION AND ENSURING EQUALITY

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, MD-2004
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.180, bir. 405
tel.: +373 (0) 22 21-28-17

Адрес: Республика Молдова, Кишинёв, MD-2004
бул. Штефан чел Маре, 180, каб. 405
тел.: +373 (0) 22 21-28-17

DECIZIE din 30 iulie 2018 cauza nr. 72/18

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Svetlana DOLTU – membră
Andrei BRIGHIDIN – membru
Victorina LUCA – membră
Evghenii Alexandrovici GOLOȘCEAPOV - membru

au examinat plângerea depusă de către XXXXX, conform celor descrise și au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

Petiționarul invocă o pretinsă discriminare pe criteriu de limbă din partea instanței de judecată, manifestată prin (i) emiterea încheierii de restituire a cererii de chemare în judecată pe motiv că nu a prezentat traducerea acesteia din limba rusă (ii) respingerea cererii privind traducerea în limba rusă a încheierii din 13 decembrie 2017. De asemenea, petiționarul invocă o discriminare pe criteriu de limbă din partea Curții de Apel, manifestată prin respingerea recursului declarat. Petiționarul solicită Consiliului să se adreseze Parlamentului pentru interpretarea art. 13, art. 16, art. 20, art. 54 și art. 118 din Constituția RM, art. 24 și art. 167 alin.(1) lit. a) din CPC și art. 11, art. 15 din Legea nr. 3465 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul RSS Moldovenești. De asemenea, petiționarul solicită sesizarea organelor de urmărire penală în temeiul art. 18 alin. (9) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012.

II. Dreptul național relevant

- 2.1 **Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012 la art. 1 alin. (1)** stabilește că scopul legii este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar; **art. 2** oferă definiția discriminării ca fiind orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criteriile presupuse; **art. 13 alin. (2)** prevede că plângerea trebuie să conțină o descriere a încălcării dreptului persoanei, momentul în care a avut loc această încălcare, faptele și eventualele dovezi care susțin plângerea, numele și adresa persoanei care o depune; **art. 14** prevede că plângerea se respinge dacă: a) nu conține datele de identificare a persoanei care a depus-o; b) nu conține informația prevăzută la art. 13 alin. (2) sau; c) este o plângere repetată care nu conține informații și dovezi noi.
- 2.2 **Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 298 din 21.12.2012 la pct. 42** prevede că se declară inadmisibile plângerile care; a) cad sub incidența art. 14 din Legea cu privire la asigurarea egalității; b) au fost depuse cu încălcarea termenului de prescripție; c) nu țin de competența Consiliului; d) au un obiect nefondat, prin raportare la domeniul de aplicare al Legii cu privire la asigurarea egalității; **pct. 43** dacă examinarea plângerii nu ține de competența Consiliului, petiționarul sau persoana interesată este informată despre dreptul de a se adresa autorității competente, cu indicarea, după caz, a acesteia.

III. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 3.1 Referitor la constatarea discriminării din partea judecătorei Chișinău, sediul Buiucani și a Curții de Apel, Consiliul reamintește că poate reține spre examinare doar acele plângeri din care se deduce o prezumție a discriminării. Astfel, din materialele prezentate, Consiliul observă că prin încheierea din 5 ianuarie 2018 (dosar nr. YYYY) cererea de chemare în judecată a fost restituită din considerentul că petiționarul nu a lichidat neajunsurile indicate prin încheierea din 13 decembrie 2017, și anume: nu a depus copia actului de identitate și nu a prezentat traducerea în limba de stat a cererii de chemare în judecată. În aceste circumstanțe, când există mai multe neajunsuri de lichidat iar petiționarul nu a reacționat, Consiliul nu poate stabili cu certitudine că anume limba de redactare a cererii a determinat instanța să nu dea curs cererii de chemare în judecată. Astfel, Consiliul nu poate stabili raportul de cauzalitate dintre tratamentul deplâns (nu s-a dat curs cererii) și criteriul invocat (limba).
- 3.2 Cât privește situația referitoare la faptul nesatisfacerii solicitării petiționarului privind traducerea actului judecătorec în limba rusă, Consiliul notează că orice drept trebuie invocat cu bună credință fără a face abuz de acesta. Astfel, reglementarea, potrivit căreia persoanele *care nu posedă sau nu vorbesc limba moldovenească sunt în drept să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret*, are drept scop acomodarea rezonabilă a minorităților lingvistice, astfel încât să cunoască conținutul dosarului pentru a se putea apăra și/sau de a prezenta în instanță versiunea proprie a evenimentelor. Petiționarul nu a prezentat Consiliului dovezi că ar fi solicitat traducerea **verbală** a actelor dosarului, respectiv nu și-a epuizat sarcina probei. În consecință, Consiliul nu a putut institui o prezumție de discriminare pe acest capăt al plângerii.
- 3.3 Cât privește alegațiile referitoare la discriminare pe criteriu de limbă din partea Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău, manifestată prin respingerea recursului declarat, Consiliul reține că cererea de recurs redactată în limba rusă a fost primită și examinată fără bariere și limitări, care ar deosebi, exclude, restricționa accesul petiționarului la exercitarea acestei căi de atac. Astfel, limba în care a fost redactată cererea de recurs depusă de petiționar nu a influențat în nici o măsură dreptul acestuia de a se adresa în instanță și de a primi soluția pe marginea cererii înaintate. Nemulțumirea exprimată de petiționar față de soluția dată de către instanța de recurs depășește domeniul de aplicabilitate al Legii cu privire la asigurarea egalității. Mai mult ca atât, aprecierea caracterului legalității respingerii cererii de recurs, depășește atribuțiile funcționale ale Consiliului. Acest aspect este unul corelativ actului de înfăptuire a justiției, iar potrivit art. 20 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la înfăptuirea justiției în pricinile civile, judecătoria sunt independenți și se supun numai legii. Orice imixtiune în activitatea de judecată este inadmisibilă și atrage răspunderea prevăzută de lege.
- 3.4 Cât privește obligarea Judecătorei Chișinău sediu Buiucani și a Colegiului Civil al Curții de Apel Chișinău să prezinte traducerea oficială a actelor judecătorești, Consiliul notează că potrivit art. 12 alin. (1) lit. f) al Legii cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012, poate să remită autorităților publice propuneri de ordin general referitoare la prevenirea și combaterea discriminării și ameliorarea comportamentului față de persoanele ce cad sub incidența prezentei legi. În acest sens, Consiliul nu are competențe legale de a influența sau obliga instanțele de judecată să întreprindă anumite acțiuni.
- 3.5 Cât privește solicitarea petiționarului de a se adresa Parlamentului pentru interpretarea art. 13, art. 16, art. 20, art. 54 și art. 118 din Constituția Republicii Moldova, Consiliul notează că în conformitate cu art.135 alin.(1) lit. b) din Constituție, coroborat cu art.4 alin.(1) lit. b) din Legea cu privire la Curtea Constituțională nr. 317 din 13.12.1994, interpretarea Constituției intră în atribuțiile Curții Constituționale și nu a Parlamentului. Totodată, subliniem că potrivit art. 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională nr. 317 din 13.12.1994, Consiliul nu este subiect abilitat cu dreptul de sesizare a Curții Constituționale.
- 3.6 Referitor la solicitarea petiționarului de a se adresa Parlamentului pentru interpretarea art. 11 și art. 15 din Legea nr. 3465 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul RSS Moldovenești, Consiliul notează că prin Hotărârea Curții Constituționale nr.17 din 04.06.2018, Curtea a constatat caracterul desuet al Legii cu privire la

funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești. Curtea a subliniat că, potrivit articolului 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

- 3.7 În partea ce ține de solicitarea de a se adresa Parlamentului pentru interpretarea art. 24 și art. 167 alin.(1) lit. a) din Codul de procedura civilă, Consiliul a sesizat Comisia parlamentară drepturile omului și relații interetnice, atenționând că practica de neacceptare a cererilor de chemare în judecată în procedura civilă, exclusiv din considerentul că sunt întocmite în limba rusă, persistă. Astfel, întru soluționarea problemei respective Consiliul a solicitat să fie identificate soluții de ordin legislativ pentru a elimina situațiile de discriminare pe acest segment de referință.
- 3.8 Referitor la sesizarea organelor de urmărire penală, Consiliul explică petiționarului că în cazul săvârșirii unor fapte discriminatorii ce întrunesc elementele unei infracțiuni, sesizarea organelor de urmărire penală nu este o prerogativă atribuită în exclusivitate Consiliului. Orice persoană, în cazul în care deține astfel de informații, este în drept să sesizeze organele de urmărire penală direct.

Astfel, conducându-se de prevederile pct. 42 lit. c) din Legea nr. 298 din 21.12.2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității,

CONSILIUL DECIDE

1. Plângerea se declară inadmisibilă.
2. Decizia se comunică petiționarului și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
3. Decizia este cu drept de atac în instanța de contencios administrativ, conform prevederilor pct. 65 din Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 298 din 21.12.2012 și Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10.02.2000.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Svetlana DOLTU – membră

Andrei BRIGHIDIN – membru

Victorina LUCA – membră

Evghenii Alexandrovici GOLOȘCEAPOV - membru